

ANNO MDCCXLVI.

MENSE JANUARI.

CAS. I. **C**ajus videns omnia sibi adversa fortuna contingere, putat vere in mente sua, Deum esse erga se immisericordem, huncque cogitatum suum aperit amico, dicens: Indica mihi Confessarium benignum, quia habeo peccatum grande nimis; Deum enim credidi absque misericordia esse. **Q.** an iste incidit in casum Bullæ Cœnæ tamquam formaliter hæreticus.

Respondeo negative. Ratio est, quia ad incurrendam Excommunicationem Casus Bullæ Cœnæ requiritur, quod hæresis sit exterius manifestata, cum Ecclesia non judicet de interno, neque illud puniat; Cajus autem noster dumtaxat puravit Deum immisericordem in mente sua, ut ex terminis casus. Quod si id postea manifestavit amico; hoc egit, non ad tuendam, aut profitendam hæresim, sed potius ad detestandam, sicque fuit pura narratio hæresis, alias conceptæ, ordinata ad tollendam culpam. Poterit itaque à quolibet simplici Confessario absolvi. Ita communiter cum Girib. tr. 4. in primum præcept. Dec. c. 2. dub. 5.

CAS. II. Quidam Sacerdos in familiaribus colloquutionibus solet frequenter abuti ad jocos, & facetias verbis, ac sententiis Sacræ Scripturæ. **Q.** an judicandus sit reus peccati lethalis sacrilegii. **Respondeo affirmative,** loquendo de verbis Sacræ Scripturæ formaliter talibus, nimirum dictatis à Spiritu Sancto. Ratio est, quia violat res sacras proprie tales, ac frequens abusus verborum Angelis venerabilium continet contemptum, saltem implicitum, ipsiusmet Dei; gravem injuriam irrogat Spiritui Sancto, cujus sunt verba, ut ex Graffio lib. 2. cap. 19. num. 17. vocante hujusmodi abusum immane scelus. Ita ex Gobat. de blasph. cap. 20. num. 720. Regim. lib. 19. cap. 4. num. 57. Accedit etiam scandalum, atenta qualitate personæ Sacerdotis. Dixi *Loquendo de verbis Sacræ Scripturæ formaliter talibus.* Quia si abuteretur quibusdam verbis, quæ extant in sacris paginis, relatis ex aliis, & quidem viris profanis, ut sunt illa Festi Act. 25. ad Cæsarem appellasti? ad Cæsarem ibis: *Agravi sacrilegii culpa excusari posset.*

CAS. III. Clericus Beneficiatus multoties committit alteri recitationem Divini Officii, eique cedens partem fructuum illis diebus correspondentem, credit se ab omni culpa immunem. **Q.** an bene sentiat.

Respondeo negative. Ratio est, quia obligatio recitandi officium Divinum in Clerico Beneficiato, quicumque sit, est personalis obligans sub gravi, orta ex ipsomet Beneficio, cujus possessionem adeptus est, cum jure illud administrandi; cui obligationi si non satisfacit, tenetur fructus restituere.

tuere, quæ restitutio est veluti poena correspondens culpæ. Quare Clericus noster cedens alteri partem Beneficii, subit poenam, verum non se exonerat culpa contracta propter transgressionem personalis obligationis recitandi Horas Canonicas. Ita ex Alario lib. 2. verbo: *Horæ Canonica.* Sanchez lib. 2. consil. cap. 3. dub. 62. Girib. Leander, aliique. Colligitur etiam ex Constit. S. Pii V. declarantis, eum qui Choro addictus Officium non recitat, licet sit præsens, præter fructuum, & distributionum amissionem, grave peccatum committere. Accedit propositio damnata ab Alexand. VII. n. 21. dicens: *Habens Capellaniam collatam, aut quodvis aliud Beneficium Ecclesiasticum, si studio litterarum vacet, satisfacit suæ obligationi, si Officium per alium recitet.*

MENSE FEBRUARI.

CAS. I. **P**arochus habens Beneficium pingue non vult docere per se ipsum sum Doctrinam Christianam filios pauperum, sed tantum quosdam filios divitum, qui singulis mensibus quædam munera ad eum deferunt. **Q.** an sit simoniacus.

Respondeo cum distinctione, vel intervenit pactum, aut expressum, aut tacitum cum parentibus puerorum deferendi ea munera, vel nullum intervenit pactum: si hoc secundum, Parochus non est simoniacus, quia cum simonia sit studiosa voluntas vendendi, aut emendi aliquod spirituale, vel spirituali annexum, pro temporali, ad eam requiritur aliquod pactum, vel saltem ut res accipiatur per modum pretii, commutationis, aut motivi, ut ex communi Doctorum. Si primum, probabilius Parochus est simoniacus. Ratio est, quia docere Cathecismum est quid spirituale, quod simoniæ subjacere potest, ut cum communi tradit Suarez lib. 4. cap. 18. num. 24. & Parochus ea munera reciperet tamquam pretium. Neque dici potest, quod ea reciperet aut titulo laboris, aut titulo congruæ sustentationis, cum ad hujusmodi laborem ex officio teneatur, & Beneficio pingui supponatur satis superque provisos: ergo videtur, quod difficulter possit à simoniæ laque expurgari.

CAS. II. Filius familias, dum luderet, deprehensus à patre, ab eoque vehementer objurgatus, ad declinandam illius iram, vovit se non amplius luserum; mortuo autem patre, dubitat, an adhuc obligetur voto. **Q.** Confessarii judicium.

Respondeo, filius familias probabiliter non amplius adstringi voto. Ratio est, quia causa nedum impulsiva, sed etiam motiva, & quidem principalis votendi videtur filio fuisse, declinare iram patris, ut exponitur in casu. Cum igitur, mortuo patre, cesset hæc ratio motiva, & principalis votendi, cessat etiam obligatio voti, quæ tamdiu durat, quamdiu durat causa motiva, & finalis votendi, ut cum Azorio, Silvestro, Suarez tenent Bonac. disp. 4. q. 2. p. 3. n. 10. Antonius à Spiritu Sancto, & communiter Doctores; quia votum non obligat ultra mentem, & intentionem votentis; votens autem non censetur habuisse intentionem se obligandi, cessante causa finali, & motiva voti.

CAS. III. Sempronius tempore Quadrages. dispensatus ad carnes vigore

Indulti Apostolici, in vespertina quoque refectioe, cum aliquo nonnullorum scandalo, usus est carnibus, servata tamen quantitate. Q. an spectata Epistola encyclica SS. D. N. Bened. XIV. non solum peccaverit, sed etiam incidit in casum reservatum n. 7.

Respondeo negative. Ratio est, quia casus reservatus num. 7. continet scandalosam solutionem Quadragesimæ, non scandalosam solutionem jejunii: Sempronius autem vespere vescens carnibus solvit jejunium, quia Pontifex in Epistola encyclica, quæ incipit: *Libentissime quidem amplectimur*, statuit, dispensatos ad carnes non posse in vespertina refectiuncula ea quantitate carnis vesci, quæ jejunantibus permittitur, sed opus habere eo cibo, quo uruntur homines jejunantes rectæ, & meticulosæ conscientiæ. Attamen Sempronius non solvit scandalose Quadragesimam, à qua supponitur dispensatus vigore Indulti Apostolici: ergo peccat, sed non incidit in casum reservatum. Si vero in Indulto Apostolico observantia jejunii esset appositæ per modum conditionis, sine qua non liceret uti eodem indulto, ut contingit anno 1740. in Indulto huic Civitati à Pontif. felic. regn. concesso, tunc probabilius censerem, Sempronium incidere in casum reservatum, quia adhuc vere scandalose solveret Quadragesimam.

MENSE MARTII.

CAS. I. Titius ingressus cujusdam artificis officinam cum duobus sociis, ipsis insciis, clam surripit thecam auream: inquisitus autem de furto, thecam secreto restituit; sed ut consulat quoque famæ suæ, eosdem socios adhibet testes, qui jurent, ipsum nihil penitus surripuisse. Q. an sit reus perjurii.

Respondeo affirmative, quatenus inducit ad jurandum falsum, licet putatum verum. Ratio est, quia virtus Religionis, quæ prohibet, ne quis falsum juret, prohibet etiam, ne alios ad falsum jurandum inducat. Neque obstat, quod socii existiment, Titium nihil surripuisse; nam hoc probat dumtaxat, in sociis juramentum esse materialiter falsum, & inculpabile; at non excusat Titium à malitia perjurii, quia illa attestatio sociorum est ipsimet Titio formaliter falsa, cumque ab ipso sit volita, & procurata, reddit illum perjurii reum, eo modo, quo quamvis blasphemia viro amenti sit materialiter mala, ei tamen, qui amentem induceret ad blasphemandum, esset mala formaliter, & culpabilis; ita cum Suarez tom. 3. de Rel. l. 3. de Juram. c. 14. n. 8. Bonac. tom. 2. disp. 4. q. 1. p. 111. Tamb. Sanchez, alique communis.

CAS. II. Petrus Typographus in Confessione se accusat, quod feria secunda Paschatis quatuor circiter horas insumpsit in componendis characteribus; altero vero die, videlicet feria tertia, totidem horis torculari expressit. Confessarius eundem arguit, ut violatorem utriusque diei festi. Q. an juste.

Respondeo cum distinctione. Si Petrus de utroque se accusat, quod putaverit utrumque contra diem festum, merito à Confessario arguitur; tum quia egit contra conscientiam; tum quia juxta sententiam probabiliorem, nedum characteres in torculari exprimere, de quo non est dubium, verum etiam

etiam eos componere, inter opera mechanica recensetur, ut tenent Suarez de Virt. Relig. lib. 2. cap. 25. n. 8. Palus part. 2. tr. 3. disp. 2. quæst. 5. num. 5. Fagundez, & alii apud Girib. hic dub. 5. num. 43. quia compositio characterum per se non ordinatur ad locutionem, sicuti ordinatur scriptio, sed est præparatio materiæ, & veluti fabricatio instrumenti mechanici ad opus mechanicum, scilicet, ad ipsam impressionem ordinati. Si vero Titius de utroque se accusat ad majorem suæ conscientiæ quietem, putavit tamen primum sibi licuisse, non secus ac characteres scribere; tunc dico, injuste argui à Confessario de utriusque diei Festi violatione, quia hæc quoque est opinio valde probabilis apud Homob. lib. 2. part. 4. resp. 34. Dian. part. 4. tract. 4. resol. 62. Tamb. & alios: quare Petrus, juxta eandem operatus, diem festum non violavit. Est igitur dumtaxat monendus, ut magis timoratorum praxim sequens, etiam à componendis characteribus diebus festis absteineat.

CAS. III. Capellanus in festo simplici accepit eleemosynam pro Missa ad Altare privilegiatum celebranda; ipse vero celebrat quidem ad dictum Altare, sed ex devotione dicit Missam Votivam de B. Virgine. Q. an satisfaciatur suæ obligationi pro accepta eleemosyna.

Respondeo negative. Ratio est, quia intentio conferentis eleemosynam fuit Altaris privilegio frui; non fruitur autem si Sacerdos in Festo simplici Missam Votivam recitet de B. Virgine, quia privilegium à Summis Pontificibus concessum, est regulariter dumtaxat pro Missis de Requiem, quando non obstat Ecclesiæ ritus, qui non obstat in Festo simplici, in quo Missa de Requiem recitari potest. Id satis superque tot Decreta S. R. C. à Summis Pontificibus confirmata, præsertim ab Alexand. VII. & Clem. XI. Ita communiter, & expresse P. Merati in nobis observat. & addit. ad comment. Patris Gavanti in Rubricis Missalis 1. part. tit. 5. n. 8.

MENSE APRILIS.

CAS. I. Berra mater, ne filias suas diebus festis sinat vagari per Civitatem, vel oppidum, aut otio domi tabescere, injungit eis quædam opera servilia. Q. an filiæ teneantur obedire matri sic præcipienti.

Respondeo affirmative. Ratio est, quia ex 4. Decalogi præcepto filii tenentur obedire parentibus in iis, quæ licita sunt; licitum autem est puellis, præsertim post devotiones, & horis postmeridianis, ad ea vitanda, quæ in casu exposita sunt, quæque sunt plena periculis, etiam diebus festis aliquibus operibus servilibus incumbere, idque ex interpretatione præcepti, ac benigna piæ matris Ecclesiæ permissione, quæ sicuti non obligat ad observantiam diei festi, si aliquod grave damnum corpori imminet, multo minus si animæ. Ita cum Emmanuele Sa, Sylvestro, Naldo, Homobono, & aliis tenent Diana p. 3. tract. 5. resol. 8. Bon. hic disp. 5. q. unica, punct. 3. n. 7. Cavendum tamen est, ne mater ad finem lucri detorqueat opus filiorum, easque retrahat à piis actibus, quibus posset sanctius diem festum colere; quare monet Suarez de Virt. Rel. l. 2. c. 26. n. 6. supradicta cum mica salis esse intelligenda.

CAS. II. Filius, inconsulis parentibus, vult ducere in uxorem Cajam puellam honestam, paris quidem conditionis, sed pauperem. Q. quomodo debeat se gerere Parochus.

Respondeo cum distinctione. Vel Parochus advertit, parentes fore quidem verbis, & animo contradicturos, non tamen malitiosum apposituros impedimentum, & eo tunc debet filio suadere, ut parentes consulat; aliter peccat assistendo, sicuti filius peccat sic contrahendo; lædit enim pietatem, ac reverentiam parentibus debitam, ut ex Girib. tract. 10. c. 5. dub. 6. num. 37. Quod si consultis à filio parentibus, eorum consensum non obtinet; potest licite Parochus Matrimonio assistere, cum filius possit licite contrahere; quia filii, satisfacta, per petitionem consilii, reverentia parentibus debita, in iis, quæ spectant ad corporis sustentationem, & prolis generationem, sunt sui Juris, ut tradidit D. Thom. 2. 2. q. 104. à 5. Vel Parochus advertit, parentes esse apposituros malitiosum impedimentum; & eo tunc si propter paupertatem sponsæ nullum sit securum damnum grave, dedecus, aut irrationabile onus iisdem parentibus, ut in casu supponitur, potest, & debet assistere ad tuendam libertatem matrimonii, non enim paupertas sponsæ, si cætera non desint, est motivum sufficiens pertinaciter obstandi matrimonio filii. Colligitur ex Girib. citato, Pontio de matrimonio l. 2. cap. 1. Sporer in 4. præcep. Dec. tr. 3. c. 5. sect. 1.

CAS. III. Parochus ruralis habet in more de mense in mensem, particulas consecratas, quæ in ciborio pro infirmis asservantur, consummare, & novas consecrare; semel tamen, & iterum deprehendit in fundo pyxidibus quosdam vermiculos ex speciebus sacramentalibus genitos. Q. an talem morem servando, sit tutus in conscientia.

Respondeo negative, sed lethaliter peccare. Ratio est, quia in Concilio Turon. 4. cap. 4. apud Gavantum; in Mediol. pariter 4. p. 1. & in Synodo Bononiensi lib. 2. cap. 3. & juxta communem fere omnium DD. sententiam, Eucharistia renovanda est de septimo in septimum diem; quæ regula non ita quidem strictè obligat, ut non possit etiam renovatio protrahi ad longum tempus, maxime, si particule consecrandæ sint recentes, ut colligitur ex cit. Conc. Mediol. permittente, quod consecrentur hostiæ post septem dies renovandæ, etiamsi sint à viginti diebus confectæ; attamen tanta dilatio non est à gravi culpa immunis, quando ex aliqua circumstantia, vel loci humiditati nimis subjecti, vel &c. adest periculum corruptionis specierum; quod periculum si experientia deprehenderit Parochus casus nostri, non est in conscientia tutus pristinum morem servando.

MENSE MAIL

CAS. I. Mortuo divite, & instantibus hæredibus, publicatur monitorium cum excommunicatione contra scientes, & non revelantes ipsius bona; Sejus scit, patrem suum, dum eidem famularetur, plura sibi usurpasse. Q. an filius teneatur, vel saltem possit contra patrem revelare.

Respondeo, non teneri. Ratio est, quia lex civilis non obligat ad ferendum

testimonium contra sibi conjunctos usque ad 4. gradum, præsertim si non agatur de causa ad totam communitatem pertinente; ita neque lex ecclesiastica credenda est, eosdem obligare, quippe quæ legi civili in benignitate cedere non debet; unde in casu nostro non tenetur filius denunciare patrem. Additur etiam, quod hujusmodi monitoria non obligant, si ex tali revelatione aliquod grave damnum timeatur probabiliter sequuturum; ex revelatione autem filii facta contra patrem, vix potest grave damnum ipsius, & totius familiæ obesse, videlicet discordiæ, & odia: ergo Sejus ex vi monitorii non tenetur revelare contra patrem. Ita Dian. tom. 5. tract. 1. resol. 161. & 162. Raynaud. de monit. p. 1. cap. 2. q. 20. & 14. Baunius, & alii. Hinc, spectato damno discordiarum, odiorum &c. quod filius ex tali revelatione toti familiæ inferret, videtur dicendum, nec etiam posse (licet de hoc non disputent DD.) quia non debet illis causam præbere per id quod potest juste omittere; spectato vero dumtaxat juris communis privilegio, & secluso damno, licite posset, quia privilegio quisque potest uti, vel non uti pro libito suo.

CAS. II. Antonius propinato alteri veneno, ex quo irreparabiliter sequutura est mors, antequam hæc sequatur, pœnitentia ductus accedit ad Confessarium, cui confitetur peccatum suum. Confessarius autem eum absolvit injuncto onere, quod sequuta morte, se præsentet habenti facultatem in reservata, eique peccatum denuo aperiat. Q. an pœnitens, sequuta morte, teneatur parere Confessario.

Respondeo negative. Ratio est, quia Antonius tunc nec tenetur se præsentare habenti facultatem in reservata, ratione peccati commissi in propinatione veneni, quia hoc jam fuit directe absolutum in peracta Confessione; quippe quod nulla tunc reservatione tenebatur, cum hæc non afficiat nisi actum consummatum homicidii; neque ratione mortis postea sequutæ, quia hæc respectu Antonii rite confessi, & absoluti non est amplius mortaliter peccaminosa, cum non sit amplius mortaliter voluntaria, utpote in Sacramento pœnitentiæ efficaciter retractata; quare non est cur eum subdat clavibus, sive habentis, sive non habentis facultatem in reservata: ergo non tenetur in casu parere Confessario. Ita Henriquez, & Fagundez apud Dianam tom. 5. tract. 1. resol. 1. Homob. & alii.

CAS. III. Quidam Sacerdos in itinere celebraturus Missam die festo de præcepto pervenit ad quoddam Oratorium rurale, in eoque reperit unum tantum librum Missalem, cui fere integer deest Canon Missæ. Q. an possit licite celebrare, ut ipse cum sociis satisfaciat præcepto de audiendo Sacro.

Respondeo negative. Ratio est, quia sic se exponeret periculo errandi in re gravi, nempe circa Canonem, cujus profecto singula verba sunt materia gravis; adeoque etiam graviter peccaret: ita Gavant. tom. 1. p. 2. tit. 1. citans Navarrum, & Azorium, qui licet loquantur de celebrationibus sine ullo libro Missali, tamen par est ratio in casu nostro, quia respectu Canonis idem est ac si nullus esset. Deducitur etiam ex Conc. Mediol. 1. præcipiente Sacerdotibus, præcipue propter Canonem, quod non memoriter dicant Missam, aut canant. Ex quo inferendum est, neque ad satisfaciendum præcepto de audiendo Sacro id licere, quia præceptum integrandi Mis-

Missam in iis, quæ in Canone sunt, prævalet unicuique alteri præcepto Ecclesiastico; quare sicuti ex nulla causa, præterquam gravis irreverentiæ, quæ forte immineret contra Sanctissimum Christi Corpus, & Sanguinem, licet aliquid Canonis omittere; ita nec licet periculo omittendi se exponere.

MENSE JUNII.

CAS. I. **F**œminam nolentem reddere salutationem alteri vicinæ, cum qua rixata est, Confessarius judicat absolute indignantem, & ream peccati lethalis, quamvis ipsa fateatur, nullum exinde odium habere contra dictam vicinam. **Q.** an verum sit iudicium Confessarii.

R. Respondeo cum distinctione. Si ex quo fœmina non reddat salutationem vicinæ, cum qua rixata est, oriatur aliquod scandalum, aut id æstimetur notabilis contemptus ejusdem vicinæ, spectatis circumstantiis loci, temporis, personarum, necnon consuetudine patriæ; iudicium Confessarii verum est; quia tunc non reddere salutationem est revera peccatum lethale contra charitatem, ut patet; ac proinde quoties fœmina non vult resalutare vicinam, est in statu peccati lethalis, & absolute indigna. Si vero nullum inde sequatur scandalum, saltem grave, nec gravis contemptus, vel quia levis fuit rixa, & utriusque indignatio, vel quia jam animum alienum à quocumque positivo, & gravi odio jam fœmina ista patefacit, vel alia simili de causa, iudicium Confessarii non est verum, quia hæc signa omittere, absolute loquendo, est potius contra urbanitatem, quam contra charitatem. Ita ex Bon. in 1. Decal. præc. disp. 3. quæst. 4. part. 3. Girib. n. 4. cap. 4. dub. 4. n. 36. & aliis.

CAS. II. Juvenis quidam habens consuetudinem se polluendi, confitetur in Paschate pollutiones commissas; interrogatus autem à Confessario de consuetudine, eandem reticet, timens ne ultra tempus Paschale absolutio ei differatur; habet tamen propositum efficax non amplius peccandi. **Q.** an valida sit ejus confessio.

R. Respondeo negative. Ratio deducitur ex propositione damnata ab Innoc. XI. num. 58. ex qua habetur, teneri Pœnitentem confiteri consuetudinem peccandi, quando à Confessario de ea interrogatur: si ergo juvenis iste eandem reticet, suæ obligationi in re gravi non satisfacit: adeoque graviter peccat, & confessionem sacrilegam perficit, nisi forte ignorantia eum excuset. Nec juvat, quod habeat propositum efficax non amplius peccandi; quia Confessarius adhuc habet jus ad idem propositum experiendum; & cum sit Judex simul, & Medicus, non potest hujus partes implere applicando opportuna remedia, nisi infirmitates, & statum pœnitentis plene cognoscat. Ita Cardenas dissert. 37. indict. Prop. 58. Viva, Reginaldus, & alii.

CAS. III. Sacerdos celebraturus Missam, dum induit se vestibus sacris, omittit Orationes, quæ ad singulas earum dicendæ sunt. **Q.** an ejus omissio sit immunis à culpa.

R. Respondeo negative. Est enim semper talis omissio contra Rubricam, vel præceptivam, ut censet Juvenin. tom. de Missæ Sacrif. quæst. 8. c. 7. vel saltem directivam, ut existimant alii. Quare nisi ex aliqua rationabili causa fiat,

fiat, est quoque peccato obnoxia, vel mortali, ut tenet Navarrus cap. 25. num. 73. apud Merati & Azor. part. 1. lib. 10. c. 29. q. 5. apud Altarium verbo Missa num. 42. maxime si omittantur aut ex contemptu, aut scienter omnes deliberate, & cum advertentiâ, vel saltem veniali, ut cum Roder. & de Burchard. sustinent communius DD.

MENSE JULII.

CAS. I. **F**ranciscus habuit rem cum sponsa de futuro, dum per aliquot dies post inita sponsalia in ejus domo adhuc morabatur; in Confessione autem præcise se accusat, quod habuit rem cum puella. **Q.** an ejus Confessio sit bona.

R. Respondeo cum distinctione. Si Parochus, functus munere suo, admovuit Franciscum, non ei licere cohabitationem cum sponsa de futuro sub pœna excommunicationis ipso facto incurrendæ, lata in Synodo lib. 2. cap. 9. & Eminentissimo, ac Reverendissimo Archiepiscopo reservatæ, si se invicem carnaliter cognoscerent, antequam per verba de presenti matrimonium contraherent, vel aliunde Franciscus id sciebat; tunc ejus confessio non est bona, quia reticet circumstantiam, quæ licet non variet speciem, est tamen affecta excommunicatione reservata, ratione cujus peccatum confessum est extra jurisdictionem simplicis Confessarii: si vero id inculpabiliter ignorabat, confessio ejus bona est; quia ignorantia inculpabilis excusat ab excommunicatione incurrenda, & sic etiam in casu à reservatione, quæ non afficit peccatum, nisi ratione excommunicationis.

CAS. II. Petrus Confessarius tradidit alteri Confessario chartam sollicitationis sigillo obsignatam, ut eam daret cuidam mulieri, quæ ad ipsum pro Confessione accessura erat; alter autem Confessarius sollicitationis ignarus, absoluta Confessione, statim chartam prædictam dedit mulieri. **Q.** an hi Confessarii sint denunciandi.

R. Respondeo negative; neuter enim est reus talis sollicitationis, qualis in Bulla Gregoriana exprimitur; non primus Confessarius, quia iste sollicitans per alium Confessarium, sollicitationem in Confessione per chartæ traditionem faciendam mandat, non efficit: in Bulla autem Gregoriana lex denuntiationis lata est contra Confessarios sollicitationem efficientes, & quidem cum suis pœnitentibus, & demandantibus; nec unum habetur in ea verbum, unde non debet ad eos extendi, maxime cum odia sint potius restringenda. Nec habet hic locum illa regula: *Qui per alium facit, per seipsum facere videtur.* Quia ubi lex mandantes non expressit, cum exprimere potuisset, censendum potius est, eos comprehendere noluisse, juxta illud: *Lex si aliud voluisset, expressisset.* Leg. unic. §. *sin autem.* Ita cum Dian. part. 1. tract. 4. resol. 22. Bonac. Bossio, & aliis Girib. tract. 7. de Sacram. Pœnit. cap. 10. dub. 2. n. 11. Non alter Confessarius, qui chartam sigillo obsignatam tradidit mulieri: quia iste ignorans quid in ea contineatur, absque ulla sui culpa, & solum materialiter concurrat ad mulieris sollicitationem. Quando autem in Bulla Greg. dicitur: *Sive inter se, sive cum aliis quomodolibet perpetranda.* Supponitur profecto in ipsomet Confessario scientia, & cognitio ejus, quod

quod efficit; quia supponitur in eo vera formalis culpa, & quidem gravissima, quam Summi Pontifices intendunt per legem denuntiationis punire & in hoc sensu intelligendum est Decret. Alex. VII. prohibens illam propos. n. 6. *Confessarius qui in Sacramentali Confessione tribuit poenitenti chartam.* &c. Cum autem, seclusa sententia, & cognitione, nulla sit culpa ut tradunt communiter DD. neuter ex his Confessariis denuntiandus est.

CAS. III. Parochus sciens virum nobilem non satisfacisse præcepto Ecclesie Communionis Paschalis, eundem quidem private admonet; sed videns, se nihil proficere, dissimulat, nec ad superiorem illius inobedientie notitiam defert, putans, per privatam illam admonitionem, partes officii sui satis implevisse. Q. an huiusmodi Parochi dissimulatio sit peccato lethali obnoxia.

Respondeo cum distinctione. Si Parochus habeat verum, & sufficiens fundamentum vel credendi superiorem ipsum nihil effecturum cum viro isto nobili, vel timendi ex denuntiatione facta superiori aliquod grave damnum sibi obventurum, ejus dissimulatio nulli peccato est obnoxia; quia in his circumstantiis præceptum denuntiationis faciendæ superiori non obligat, ut communiter docent DD. cum Soto apud Altrium, verbo *correctio*: si vero tale fundamentum non habeat, & potius timeat tanti viri gratiam amittere, Parochus dissimulando, nec ad superiorem deferendo notitiam illius inobedientie, graviter delinquit contra præceptum Christi Domini (Math. 18.) *Si te non audierit, dic Ecclesie.* Hoc enim præceptum, si quem sub gravi obligat, profecto Parochum, qui ex officio tenetur modis omnibus salutis suarum ovium providere. Non satis autem provideret, neque salutis ipsius viri nobilis, qui à Superiore objurgatus, fortasse respiceret; neque salutis aliorum, quibus posset talis dissimulatio innotescere, & sic in illis parere scandalum. Quare merito in hac Synodo Bononiensi lib. 2. cap. 3. sub comminatione gravium poenarum, arbitrio ipsius Superioris infligendarum, præcipitur Parochis, ut statim post festum Ascensionis, vel ad eundem, vel ad ejus Vicarium deferant notitiam de contumacibus sine dilatione, & sine ulla personarum exceptione.

MENSE AUGUSTI.

CAS. I. **C**Aja impudice versata cum Parocho, ægrotans cum periculo vitæ, sciens non posse à complice sui criminis absolvi, ne turpitudinem suam alteri detegat, studiose, & ex industria expectat, quod Parochus ipse sacrum Viaticum ad eam deferat, & tunc ante Communionem eidem confiteretur, & absolvitur, Parocho ignorante dolum mulieris. Q. an attentata declaratione ultima Benedicti XIV. circa absolutionem complices in articulo mortis, valida sit huiusmodi absolutio.

Respondeo negative. Quia facultas, quam Summus Pontifex in ultima declaratione concedit Confessario, ut in articulo mortis valide absolvere complicem in peccato turpi, ne hic pereat defectu jurisdictionis in absolvente, dummodo tamen ex parte poenitentis dispositiones à Christo Domino ad Sacramenti valorem requisitæ non desint, non est extendenda ad

casum nostrum, in quo Caja sciens, non posse à complice sui criminis absolvi, ne turpitudinem suam alteri detegat, studiose, & ex industria spectat, quod Parochus, peccati socius, sacrum Viaticum ad eam deferat, & eidem confiteretur, cum commode, ut supponitur, potuisset alteri confiteri: & ratio est, quia hoc est eludere, & quidem in materia gravi, mentem Pontificis; & privilegium ab eodem concessum poenitenti, præcise in sui favorem, ne in æternum pereat, trahere in consequentiam contra reg. juris in 6. 28. & velle ex fraude parocinium, & ex dolo lucrum reportare contra reg. ex cap. *Sedes apost.* de rescriptis; ubi habemus: *dolus & fraus nemini debent patrocinari.* Quod sane est, ad Sacramentum Poenitentiae accedere sine debitis dispositionibus. Quemadmodum igitur, ut docent DD. Regularis, qui data opera iter arripit, ut extra ordinem confiteatur virtute privilegiorum, quæ illi unice conceduntur, ne diu careat Sacramento, non potest valide absolvi propter ejus fraudem, & dolum, ut videri potest penes Rotarium de poenitent. cap. 1. ita pari ratione in casu nostro.

CAS. II. Confessarius ex confessione Francisce cognovit, ipsam ignoranter contraxisse Matrimonium cum impedimento dirimente affinitatis in primo gradu, orto ex copula illicita cum fratre sui viri; timet autem, ne mulier certior facta impedimenti, adhuc sit habitura rem cum suo putato viro.

Respondeo. Si confessarius agnoscat, ignorantiam Francisce fuisse, & esse invincibilem, quod bona fide contraxerit Matrimonium cum tali impedimento, in eoque permaneat, non debet illam de tali impedimento admonere, sed in sua bona fide relinquere. Ratio est, quia, stante tali prudenti, & rationabili dubio, aut timore, ne adhuc esset rem habitura cum suo putato viro, ejus admonitio careret fine, immo esset occasio majoris mali in Francisca ipsa; quippe quæ cum hæcenus fuerit in statu peccati materialis sine offensa Dei; admonita constitueretur in statu peccati formalis cum Dei offensa. Igitur confessarius noster debet perbelle suadere Francisce, ut denuo post congruum tempus ad se reddat; interim vero à sacra Poenitentia dispensationem secreto petere, eaque obtenta, & Francisca ad se redeunte, eam de impedimento certiores facere, petita tamen prius licentia secum loquendi de auditis in confessione; & cum illa disputare super dictum impedimentum, servatis servandis. Si vero Confessarius deprehendat, Francisce ignorantiam fuisse, aut esse vincibilem, & culpabilem, debet ex officio eam monere de impedimento, quia jam est in malo statu, quod si nolit abstinere à culpa cum putato viro, cæterisque illicitis inter solutos, donec dispensatio obrineatur, eam sine absolutione dimittat. Ita communiter cum Altario verb. *Matrim.* num. 36. Suarez tom. 4. disp. 32. sect. 5. num. 3. Diana, Navarro, Girib. & aliis.

CAS. III. Sacerdos ruri commorans quodam mane, deficiente ministro, qui in Missa respondeat, & ministret, ipse sibi responderet, & ministrat. Q. an licite.

Respondeo negative, si nulla urgeat necessitas. Ratio est, quia facit contra præceptum Ecclesie prohibentis pluribus in Conciliis relatis à Juvenin. tom. 1. dissert. 5. quæst. 7. cap. 1. art. 4. ne Sacerdos sine uno saltem Ministro